

פרשת נח

נח איש צדיק תמים היה בדרתיו (ו, ט)

ברש"י: בדרתיו - יש מרבותינו דורשים אותו לשבח. כל שכן, שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי לפי דורו היה צדיק ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.

ב'לקוטי יהודה' מובאות בשם רבי שמואל שמריו מאוסטרובצא שתי קושיות על כך: ראשית, אם אפשר לדרוש אותו לשבח - מדוע יש הדורשים אותו לגנאי?

שנית, רש"י אומר: "ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום" - מדוע לא היה נחשב לכלום, הלא אפשר לומר שאברהם היה צדיק יותר ממנו?

אלא, שקיימות שתי דרכים בעבודת ה':

דרך אחת היא על פי חקירה, שמתוכה מגיעים לאמונה. והדרך השניה היא באמונה תמימה, מתוך התורה עצמה, ללא כל חקירות.

הדרך המעולה מבין השתיים היא הדרך של האמונה התמימה.

מין הרב שך זצ"ל הביא את דברי החסיד יעב"ץ הנודעים, שבעת גרוש ספרד היו כאלו שהלכו במסירות נפש ונשחטו, או שברחו ומתו בים, והיו שלא עמדו בנסיון והמירו דתם, ואפילו רק למראית העין.

וראה זה פלא: אלה שעסקו בחקירות - לא הצליחו לעמוד בנסיון והמירו דתם, ואלו האנשים הפשוטים, והנשים הפשוטות, בעלי האמונה הפשוטה והתמימה - דוקא הם עמדו בנסיון!

אמנם, לא תמיד אפשר ללכת בדרך האמונה התמימה, שכן לעתים קיימים מצבים של חוסר בררה, כמו קנטרנות של אפיקורסים, וחובתנו היא - "דע מה שתשיב לאפיקורוס". אך עלינו לדעת שמלכתחילה לא זו הדרך הטובה ביותר.

לנח, שהיה בדור של אפיקורסים, לא היתה, ככל הנראה, כל ברירה, והיה עליו לעסוק בחקירות. אך אברהם אבינו צעד בדרכה של האמונה התמימה. כפי שאומר הפסוק לקמן (יב, ה): "ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען", ותרגם אונקלוס: "ואת הנפש - וית נפשתא דשעבידו לאוריתא בחרן". כלומר דרכו של אברהם היתה מתוך שעבוד לתורה, ללא כל חקירות.

זו, אם כן, כונת רש"י: יש שדורשים אותו לשבח - באמת בדורו היה נח משובח, אבל אם היה בדור של אברהם, בדור של אמונה פשוטה, הוא לא היה נחשב לכלום. כי לעומת האמונה הפשוטה אין החקירה נחשבת למאומה!

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

פרשת נח